

Opći sabor Hrvatske demokratske zajednice, na temelju odredbe članka 6. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 56/90, 135/97, 8/98 –pročišćeni tekst, 113/00, 124/00 – pročišćeni tekst, 28/01) i članka 10. Zakona o političkim strankama ("Narodne novine", br. 76/93, 111/96, 164/98 i 36/01) na svojem V. zasjedanju 29. travnja 2000. donio je Statut Hrvatske demokratske zajednice, čije su izmjene i dopune donijete na VIII. zasjedanju 21. lipnja 2003., IX zasjedanju 24. travnja 2004., i X zasjedanju 1. travnja 2006., te se objavljuje integralna verzija;

STATUT HRVATSKE DEMOKRATSKE ZAJEDNICE

I. TEMELJNE ODREDBE

Naziv stranke i sjedište

Članak 1.

- (1) Stranka nosi naziv: Hrvatska demokratska zajednica (u daljnjemu tekstu: HDZ).
- (2) Skraćeni je naziv stranke HDZ.
- (3) Sjedište je HDZ-a u Zagrebu.

Hrvatska demokratska zajednica

Članak 2.

- (1) HDZ je narodna stranka koja okuplja sve slojeve hrvatskog naroda i drugih građana Hrvatske, čiji se program temelji na domoljublju, načelima demokracije i kršćanske civilizacije te drugim vrijednostima koje su u tradiciji hrvatskog naroda.
- (2) HDZ je narodna i socijalna stranka jer zastupa interese svih društvenih slojeva.
- (3) HDZ je suvremena stranka jer uvažava dosege moderne uljudbe.
- (4) HDZ je slobodnjačka stranka jer promiče ideju i sustav slobode za svakog i svagdje.
- (5) HDZ je nacionalna i državotvorna stranka jer promiče hrvatski nacionalni interes, čuva tradiciju i identitet hrvatskog naroda i vrijednosti Domovinskog rata.
- (6) HDZ je europska stranka jer prihvaća europske standarde i budućnost Hrvatske vidi u Europi.

Područje djelovanja

Članak 3.

- (1) HDZ djeluje u Republici Hrvatskoj.
- (2) HDZ djeluje i u inozemstvu, u skladu s Pravilnikom koji donosi Središnji odbor HDZ-a, i u okvirima pravnog poretka dotične države.

Pečat, znak, himna, zastava i članska iskaznica

Članak 4.

- (1) HDZ ima pečat okrugla oblika; na njemu je u pravilnome rasporedu polukružno ispisano "Hrvatska demokratska zajednica Zagreb", a u sredini se nalazi znak HDZ-a.
- (2) Županijske, gradske, područne i općinske organizacije HDZ-a imaju pečat okrugla oblika, na kojemu je polukružno ispisano Hrvatska demokratska zajednica, te naziv i sjedište dotične organizacije.
- (3) Znak je HDZ-a u obliku velikoga latiničnoga slova "H" obojena crvenom, bijelom i plavom bojom, na isti način kao i hrvatska trobojnica, a poprečnicu mu čine slova "D" i "Z", izvedena u obličju hrvatskoga tropleta.
- (4) Himna je HDZ-a pjesma "Bože, čuvaj Hrvatsku", autora teksta Drage Britvića i autora glazbe Đanija Maršana.
- (5) Zastava je HDZ-a svjetloplave boje sa znakom HDZ-a u sredini, ispod kojeg piše "HDZ".
- (6) Izgled i sadržaj članske iskaznice utvrđuje Središnji odbor na prijedlog Predsjedništva HDZ-a.

Javnost rada

Članak 5.

- (1) Rad je HDZ-a i njegovih tijela javan.
- (2) Sa zasjedanja pojedinih tijela HDZ-a može se njihovom odlukom isključiti javnost.

Glasila stranke

Članak 6.

- (1) HDZ ima stranačko glasilo.
- (2) Stranka će radi ostvarivanja svojega programa izdavati i druga glasila, a služiti će se i ostalim sredstvima javnoga priopćavanja.

Odnosi prema drugim strankama i udrugama

Članak 7.

- (1) HDZ surađuje sa srodnim strankama u domovini i u inozemstvu.
- (2) HDZ se na temelju odluke Središnjeg odbora učlanjuje u međunarodne udruge srodnih stranaka, ako to pridonosi ostvarivanju njegovih programskih ciljeva.

II. ČLANSTVO

Uvjeti za stjecanje članstva

Članak 8.

- (1) Članom HDZ-a može postati svaka osoba s navršениh 18 godina života koja:
 - a) prihvaća načela, Program i Statut stranke,

- b) izražava spremnost promicati ciljeve stranke,
 - c) nije član koje druge stranke registrirane u Republici Hrvatskoj,
 - d) ima hrvatsko državljanstvo u domovini ili je pripadnik hrvatskoga naroda u iseljeništvu.
- (2) Članom stranke ne može postati osoba:
- a) koja je isključena ili je istupila iz HDZ-a,
 - b) čije je ponašanje u suprotnosti s Etičkim kodeksom HDZ-a.
- (3) Iznimno, osoba koja je istupila iz HDZ-a, može postati član stranke, uz suglasnost Visokog časnog suda.

Učlanjenje

Članak 9.

- (1) O primitku u članstvo HDZ-a odlučuje izvršni odbor temeljnog ogranka ili predsjedništvo općinskog odnosno gradskog odbora HDZ-a.
- (2) Izvršni odbor temeljnog ogranka odnosno predsjedništvo općinskog ili gradskog odbora može uskratiti primanje u članstvo u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva za primanje. Odluka o uskraćivanju s obrazloženjem dostavlja se predsjedništvu županijskog odbora u roku od 8 dana, koju predsjedništvo u narednom roku od 15 dana može osporiti, čime podnositelj zahtjeva za primanje u članstvo postaje članom HDZ-a.
- (3) Tijela županijske organizacije, i središnja tijela HDZ-a imaju pravo odlučivati o primanju u članstvo bezuvjetno, o čemu izvješćuju nadležna tijela općinske odnosno gradske organizacije.
- (5) Postupak pristupanja u članstvo HDZ-a započinje podnošenjem zahtjeva ispunjavanjem Upitnika za članstvo. Podaci iz Upitnika za članstvo unose se u Središnji registar članstva. Evidencija članstva vodi se i u općinskim odnosno gradskim organizacijama stranke.

Članak 10.

- (1) Svaki član HDZ-a pripada jednoj temeljnoj organizaciji HDZ-a (ogranku), prema mjestu prebivališta.
- (2) Dođe li do preseljenja, član se mora odjaviti u temeljnoj organizaciji, te navesti novu adresu da bi mogao biti upisan u drugu temeljnu organizaciju ili ogranak. Ako se član sam ne odjavi, taj će postupak autonomno pokrenuti temeljni ogranak.
- (3) Višestruko članstvo nije dopušteno.

Prava i obveze članova

Članak 11.

- (1) Član HDZ-a ima pravo u temeljnoj organizaciji kojoj pripada, te u svim tijelima kojih je član, sudjelovati u političkom oblikovanju stranke, osobito u raspravama, prijedlozima i zahtjevima, te odlučivati s tim u svezi. Njegovo je pravo i da ga obavješćuju tijela stranke, njezini dužnosnici i izabrani vijećnici i zastupnici.
- (2) Član HDZ-a dužan je redovito dolaziti na sastanke organizacija odnosno tijela stranke kojima pripada.
- (3) Član HDZ-a ima pravo birati i biti biran u tijela stranke.

- (4) Član HDZ-a mora, unutar opće stranačke usmjerenosti, zastupati i promicati program i interese stranke, pridržavati se njezina statuta i štovati stranačku stegu, te poštovati etički kodeks ponašanja u stranci.
- (5) Član HDZ-a mora plaćati članarinu.
- (6) Član HDZ-a ne može istodobno obnašati dužnost predsjednika na više od dviju organizacijskih razina.

Obveze dužnosnika, zastupnika i vijećnika

Članak 12.

- (1) Državni dužnosnici, članovi predstavničkih i izvršnih tijela jedinica lokalne samouprave, koji su članovi HDZ-a, obvezni su izvješćivati o svojem radu i raspravljati s članovima o svim političkim pitanjima iz područja njihova djelokruga, i to pred svojim temeljnim ogrankom najmanje jednom godišnje, a najmanje dvaput pred svojom općinskom, gradskom i županijskom organizacijom, te organizacijom HDZ-a u inozemstvu. Dužni su se odazvati i na svaki obrazloženi posebni poziv svojeg temeljnog ogranka ili organizacije.
- (2) Članovi HDZ-a koji su izabrani kao zastupnici u Hrvatski sabor, te vijećnici u županijskim, gradskim i općinskim skupštinama, dužni su svoj mandat obvezno vratiti HDZ-u ako prijeđu iz HDZ-a u drugu stranku, osnuju novu stranku ili žele postati neovisni. Ta mjesta popunjavaju njihovi zamjenici.

Prestanak članstva

Članak 13.

- (1) Članstvo u HDZ-u prestaje:
 - a) istupanjem iz stranke,
 - b) isključenjem,
 - c) upisom u koju drugu stranku registriranu u Republici Hrvatskoj,
 - d) ako iz neopravdanih razloga ne plati članarinu duže od 6 mjeseci,
 - e) kandidiranjem na izborima bez suglasnosti stranke,
 - f) podnošenjem ostavke na članstvo ili dužnost u predstavničkim, izvršnim i drugim tijelima vlasti, bez prethodne suglasnosti nadležnog tijela HDZ-a,
 - g) u slučaju smrti,
 - h) brisanjem iz članstva stranke.
- (2) Član ima pravo istupiti iz HDZ-a podnošenjem pisane izjave o istupanju.
- (3) Član HDZ-a može biti isključen ako teže povrijedi članske obveze.
- (4) O isključenju odlučuju časni sudovi županijskih organizacija i Grada Zagreba, protiv čijih je odluka dopušten priziv na Visoki časni sud.
- (5) Članu HDZ-a koji se upiše u drugu stranku registriranu u Republici Hrvatskoj, članstvo prestaje trenutkom upisa.
- (6) Član HDZ-a može biti brisan iz članstva stranke u slučaju nanošenja štete političkim interesima ili ugledu stranke.
- (7) Odluku o brisanju iz članstva donosi nadležno tijelo organizacije HDZ-a kojoj član pripada odnosno nadležno tijelo više razine gdje član obnaša određenu dužnost, većinom glasova svih članova. Središnja tijela uz očitovanje nadležnog tijela za brisanje mogu odlučiti o brisanju iz članstva bezuvjetno.

- (8) Tijelo koje donesi odluku o prestanku članstva brisanjem, dužno je u roku od 8 dana od dana donošenja odluke, dostaviti pisano obrazloženje odluke neposredno višem tijelu. Više tijelo može u roku od 15 dana osporiti odluku o brisanju čime ona postaje ništetna. Postupak brisanja iz članstva ne može se ponoviti prije isteka 6 mjeseci od donošenja odluke o brisanju. Središnja tijela HDZ-a na zahtjev brisanog člana mogu osporiti brisanje iz članstva čime odluka o brisanju postaje ništetna.

Počasno članstvo i priznanja HDZ-a

Članak 14.

- (1) HDZ ima i počasne članove.
- (2) Počasne članove na prijedlog Predsjedništva HDZ-a proglašava Opći sabor HDZ-a, a između zasjedanja Općeg sabora počasne članove proglašava Središnji odbor HDZ-a na prijedlog Predsjedništva HDZ-a.
- (3) Članovima i počasnim članovima mogu se dodjeljivati priznanja, u skladu s Pravilnikom koji donosi Središnji odbor HDZ-a.

III. USTROJSTVO HDZ-a

Temeljne odredbe

Članak 15.

- (1) HDZ je ustrojen na područnom načelu.
- (2) HDZ se sastoji od temeljnih organizacija, to jest ogranaka, općinskih ili gradskih organizacija i županijskih organizacija, te organizacije HDZ-a Grada Zagreba i organizacija HDZ-a u inozemstvu.
- (3) Temeljna organizacija HDZ-a jest ogranak HDZ-a.
- (4) Ako nema uvjeta za ustrojavanje ogranaka u okviru općinske, odnosno gradske organizacije HDZ-a, iznimno se ustanovljuje jedinstvena općinska ili gradska organizacija HDZ-a kao temeljna organizacija HDZ-a. Tada poslove iz djelokruga izvršnog odbora temeljnog ogranka obavlja općinski odnosno gradski odbor.
- (5) Odluku o ustrojavanju ogranka donosi općinski odnosno gradski odbor HDZ-a kada broj članova općinske ili gradske organizacije HDZ-a prijeđe brojku od najmanje 50 članova, uz uvjet da ogranci ne smiju imati manje od 5 članova.
- (6) Ogranci se ustrojavaju u načelu za područje jednoga mjesnog odbora ili više mjesta, ili dijelova grada, ili za područje određene izborne jedinice za tijela lokalne samouprave.
- (7) U većim gradovima u kojima su ustrojeni gradski kotarevi ili četvrti kao jedinice mjesne samouprave mogu se osnovati područne organizacije HDZ-a u čiji sastav ulaze svi temeljni ogranci HDZ-a s područja dotičnog kotara ili četvrti.

Ogranci HDZ-a

Članak 16.

- (1) Na području na kojem je ustrojen, ogranak HDZ-a djeluje u sastavu općinske ili gradske organizacije.
- (2) Tijela u ogranku jesu: skupština članstva, kao najviše tijelo, i izvršni odbor ogranka.

- (3) Izvršni odbor ogranka sastoji se od 3 do 9 članova.
- (4) Predsjednik izvršnog odbora ogranka dužan je sazivati sastanke izvršnog odbora ogranka najmanje jednom mjesečno.
- (5) Predsjednika izvršnog odbora ogranka i izvršni odbor ogranka izabire i razrješuje skupština, a potpredsjednika, tajnika i rizničara izabire izvršni odbor na prijedlog predsjednika.
- (6) Skupštinu ogranka može sazvati izvršni odbor ogranka, koji je dužan sazvati skupštinu i na zahtjev najmanje trećine članova HDZ-a dotičnog ogranka.

Zadaće ogranaka

Članak 17.

- (1) Zadaće ogranaka HDZ-a jesu osobito:
 - a) raspravljanje o političkim problemima i odlučivanje o političkim pitanjima u okviru svojega djelokruga,
 - b) provođenje politike HDZ-a na području ogranka,
 - c) određivanje predloženika na izborima za tijela mjesne samouprave na području ogranka,
 - d) sudjelovanje u predlaganju predloženika na izborima za tijela mjesne i lokalne samouprave,
 - e) obavljanje detaljne raščlambe o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a nakon izbora za tijela mjesne i lokalne samouprave, obvezno uzimajući u obzir na prijašnjim izborima postignuti uspjeh, te uspjeh svake pojedine političke stranke koja je na tim izborima imala svoje predloženičke,
 - f) sudjeluju u radu mjesnih odbora.

Područne organizacije HDZ-a

Članak 18.

- (1) Na području na kojem je ustrojena, područna organizacija djeluje u sastavu gradske organizacije HDZ-a.
- (2) Područnu organizaciju vodi područni odbor HDZ-a koji se sastoji od 9 do 17 članova biranih na skupštini područne organizacije HDZ-a. Svaka dva mjeseca saziva se zajednička sjednica područnog odbora HDZ-a i predsjednika svih ogranaka.
- (3) Skupštinu područne organizacije HDZ-a može sazvati područni odbor, koji je dužan sazvati skupštinu područnog odbora i na zahtjev natpolovičnog broja temeljnih ogranaka.
- (4) Predsjednik područnog odbora bira se i razrješuje na skupštini područne organizacije HDZ-a.
- (5) Predsjednik područnog odbora dužan je sazivati sastanke područnog odbora najmanje jednom mjesečno.
- (6) Područni odbor na prijedlog predsjednika područnog odbora bira predsjedništvo koje, uz predsjednika, čine dva potpredsjednika, tajnik i rizničar.
- (7) Predsjedništvo područnog odbora priprema sjednice područnog odbora i odgovorno je za provedbu odluka i zaključaka područnog odbora. Predsjedništvo je dužno na svakoj sjednici odbora izvijestiti odbor o svojem djelovanju između dviju sjednica.

Zadaće područnog odbora HDZ-a

Članak 19.

- (1) Zadaće područnog odbora HDZ-a jesu osobito:
 - a) Raspravljanje o političkim problemima i odlučivanje o političkim pitanjima u okviru svojega djelokruga,
 - b) provođenje politike HDZ-a na području kotara ili četvrti u kojem djeluju,
 - c) imenovanje stalnih i privremenih tijela (povjerenstava) za proučavanje pojedinih pitanja,
 - d) sudjelovanje u predlaganju predloženika na državnim izborima,
 - e) sudjelovanje u predlaganju i određivanju predloženika na izborima za tijela mjesne i lokalne samouprave,
 - f) određivanje predloženika na izborima za tijela mjesne samouprave na području gradskog kotara ili četvrti,
 - g) obvezno obavljanje detaljne raščlambe o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a nakon izbora za tijela mjesne i lokalne samouprave uzimajući u obzir na prijašnjim izborima postignuti uspjeh, te uspjeh svake pojedine političke stranke koja je na tim izborima imala svoje predložene.
- (2) Područni odbor HDZ-a djeluje prema Poslovniku što ga sam donosi.

Općinske organizacije HDZ-a

Članak 20.

- (1) Na području općine djeluje općinska organizacija HDZ-a.
- (2) Općinsku organizaciju vodi općinski odbor HDZ-a koji se sastoji od 9 do 17 članova biranih na skupštini općinske organizacije HDZ-a. Svaka dva mjeseca saziva se zajednička sjednica općinskog odbora i predsjednika svih ogranaka.
- (3) Predsjednik Kluba vijećnika HDZ-a, predsjednik općinskog vijeća i načelnik općine ulaze u općinski odbor po položaju, ako su članovi HDZ-a.
- (4) Skupštinu općinske organizacije može sazvati općinski odbor, koji je dužan sazvati skupštinu općinske organizacije i na zahtjev natpolovičnog broja temeljnih ogranaka.
- (5) Predsjednik općinskog odbora bira se i razrješuje na skupštini općinske organizacije HDZ-a.
- (6) Predsjednik općinskog odbora HDZ-a dužan je sazivati sastanke općinskog odbora najmanje jednom mjesečno.
- (7) Općinski odbor na prijedlog predsjednika bira predsjedništvo koje uz predsjednika čine dva potpredsjednika, tajnik i blagajnik. Općinski načelnici ako su članovi HDZ-a po položaju su članovi predsjedništva općinskih odbora HDZ-a.
- (8) Predsjedništvo općinskog odbora priprema sjednice općinskog odbora i odgovara za provedbu odluka i zaključaka općinskog odbora. Predsjedništvo je dužno na svakoj sjednici Odbora izvijestiti Odbor o svom djelovanju između dviju sjednica.

Zadaće općinskog odbora HDZ-a

Članak 21.

- (1) Zadaće općinskog odbora HDZ-a jesu osobito:

- a) raspravljanje o političkim problemima i odlučivanje o političkim pitanjima u okviru svojega djelokruga,
 - b) provođenje politike HDZ-a na području općine,
 - c) imenovanje stalnih i privremenih tijela (povjerenstava) za proučavanje pojedinih pitanja,
 - d) sudjelovanje u predlaganju predloženika na državnim izborima,
 - e) određivanje predloženika na izborima za tijela lokalne samouprave općine,
 - f) obvezno obavljanje detaljne raščlambe o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a, nakon izbora za tijela mjesne i lokalne samouprave i državnih izbora, uzimajući u obzir na prijašnjim izborima postignuti uspjeh, te uspjeh svake pojedine političke stranke koja je na tim izborima imala svoje predložene.
- (2) Općinski odbor vlastan je raspustiti temeljni ogranak HDZ-a i donijeti odluku o održavanju izvanredne izborne skupštine.
- (3) Općinski odbor HDZ-a djeluje prema Poslovniku što ga sam donosi.

Gradske organizacije HDZ-a

Članak 22.

- (1) Na području grada djeluje gradska organizacija HDZ-a.
- (2) Gradsku organizaciju vodi gradski odbor HDZ-a koji se sastoji od 9 do 21 člana biranih na skupštini gradske organizacije HDZ-a. Svaka dva mjeseca saziva se zajednička sjednica gradskog odbora HDZ-a i predsjednika svih ograna.
- (3) Predsjednik Kluba vijećnika HDZ-a, predsjednik gradskog vijeća i gradonačelnik u gradski odbor ulaze po položaju ako su članovi HDZ-a.
- (4) Skupštinu gradske organizacije HDZ-a može sazvati gradski odbor HDZ-a, koji je dužan sazvati skupštinu gradskog odbora i na zahtjev natpolovičnog broja temeljnih ograna.
- (5) Predsjednik gradskog odbora bira se i razrješuje na izornoj skupštini gradske organizacije HDZ-a.
- (6) Predsjednik gradskog odbora dužan je sazivati sastanke gradskog odbora najmanje jednom mjesečno.
- (7) Gradski odbor na prijedlog predsjednika bira predsjedništvo koje uz predsjednika, čine tri potpredsjednika, tajnik i rizničar. Gradonačelnici, ako su članovi HDZ-a, po položaju su članovi predsjedništva gradskog odbora HDZ-a.
- (8) Predsjedništvo gradskog odbora priprema sjednice gradskog odbora i odgovorno je za provedbu zaključaka i odluka gradskog odbora. Predsjedništvo je dužno na svakoj sjednici odbora izvijestiti odbor o svojem djelovanju između dviju sjednica.

Zadaci gradskog odbora HDZ-a

Članak 23.

- (1) Zadaci gradskog odbora HDZ-a jesu osobito:
 - a) raspravljanje o političkim problemima i odlučivanju o političkim pitanjima u okviru svojega djelokruga,
 - b) provođenje politike HDZ-a na području grada,
 - c) imenovanje stalnih i privremenih tijela (povjerenstava) za proučavanje pojedinih pitanja,
 - d) sudjelovanje u predlaganju predloženika na državnim izborima,

- e) određivanje predloženika na izborima za tijela lokalne samouprave grada,
 - f) obvezno obavljanje detaljne raščlambe o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a, nakon izbora za tijela mjesne i lokalne samouprave i državne izbore uzimajući u obzir na ranijim izborima postignuti uspjeh, te uspjeh svake pojedine političke stranke koja je na tim izborima imala svoje predložene.
- (2) Gradski odbor vlastan je raspustiti temeljni ogranak HDZ-a i donijeti odluku o održavanju izvanrednih izbornih skupština.
- (3) Gradski odbor HDZ-a djeluje prema Poslovniku što ga sam donosi.

Županijske organizacije HDZ-a

Članak 24.

- (1) Na području županije djeluje županijska organizacija HDZ-a, koju čine sve općinske i gradske organizacije s područja županije.
- (2) Županijsku organizaciju vodi županijski odbor HDZ-a koji se sastoji od 21 do 39 članova biranih na skupštini županijske organizacije HDZ-a.
- (3) Saborski zastupnici i članovi Vlade koji su članovi HDZ-a po položaju ulaze u županijski odbor županije u kojoj imaju prebivalište ili u kojoj su izabrani. Predsjednik kluba vijećnika HDZ-a u županijskoj skupštini, predsjednik županijske skupštine i župan po položaju ulaze u županijski odbor ako su članovi HDZ-a. Predsjednici županijskih zajednica sudjeluju u radu županijskog odbora bez prava odlučivanja.
- (4) Skupštinu županijske organizacije može sazvati županijski odbor HDZ-a, koji je dužan sazvati skupštinu županijske organizacije i na zahtjev natpolovičnog broja općinskih, odnosno gradskih organizacija HDZ-a.
- (5) Predsjednik županijskog odbora bira se i razrješuje na izbornoj skupštini županijske organizacije HDZ-a.
- (6) Predsjednik županijskog odbora HDZ-a dužan je sazivati sastanke županijskog odbora najmanje jednom mjesečno.
- (7) Županijski odbor na prijedlog predsjednika bira predsjedništvo koje, uz predsjednika, čine četiri potpredsjednika, tajnik i rizničar. Župani, ako su članovi HDZ-a po položaju su članovi predsjedništva županijskog odbora.
- (8) Predsjedništvo županijskog odbora priprema sjednice županijskog odbora i odgovorno je za provedbu odluka i zaključaka županijskog odbora. Predsjedništvo je dužno na svakoj sjednici odbora izvijestiti odbor o svojem djelovanju između dviju sjednica.

Zadaci županijskog odbora HDZ-a

Članak 25.

- (1) Zadaci županijskog odbora HDZ-a jesu osobito:
- a) raspravljanje o političkim problemima i odlučivanje o političkim pitanjima u okviru svojega djelokruga,
 - b) provođenje politike HDZ-a na području županije,
 - c) imenovanje stalnih i privremenih tijela (povjerenstava) za proučavanje pojedinih pitanja,
 - d) sudjelovanje u predlaganju predloženika na državnim izborima,
 - e) određivanje predloženika na izborima za tijela županijske lokalne samouprave,

- f) obvezno obavljanje detaljne raščlambe o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a, nakon obavljenih izbora za tijela državne vlasti i tijela županijske lokalne samouprave, uzimajući u obzir na prijašnjim izborima postignuti uspjeh, te uspjeh svake pojedine političke stranke koja je na tim izborima imala svoje predloženičke,
- (2) Županijski odbor HDZ-a odlučuje o žalbi na odluku općinskog ili gradskog odbora o raspuštanju temeljnih ogranaka.
- (3) Županijski odbor HDZ-a vlastan je raspustiti općinski ili gradski odbor HDZ-a i donijeti odluku o održavanju izvanredne izborne skupštine.
- (4) Županijski odbor HDZ-a djeluje prema Poslovniku što ga sam donosi.

Organizacija HDZ-a za Grad Zagreb

Članak 26.

- (1) Na području Grada Zagreba djeluje organizacija HDZ-a za Grad Zagreb, koju čine sve područne organizacije HDZ-a gradskih četvrti.
- (2) Gradsku organizaciju vodi gradski odbor HDZ-a koji se sastoji od predsjednika područnih odbora i od 39 do 57 članova biranih na izbornoj skupštini organizacije HDZ-a za Grad Zagreb.
- (3) Saborski zastupnici i članovi Vlade koji su članovi HDZ-a po položaju ulaze u Gradski odbor ako imaju prebivalište ili su izabrani na području Grada Zagreba. Predsjednik Kluba vijećnika HDZ-a u Gradskoj skupštini, predsjednik Gradske skupštine i gradonačelnik Grada Zagreba po položaju ulaze u gradski odbor ako su članovi HDZ-a.
- (4) Skupštinu organizacije HDZ-a za Grad Zagreb može sazvati Gradski odbor HDZ-a Grada Zagreba, koji je dužan sazvati skupštinu i na zahtjev natpolovičnog broja područnih odbora HDZ-a.
- (5) Predsjednik Gradskog odbora bira se neposredno na izbornoj skupštini organizacije HDZ-a za Grad Zagreb.
- (6) Predsjednik Gradskog odbora dužan je sazivati sastanke Gradskog odbora najmanje jednom mjesečno.
- (7) Gradski odbor na prijedlog predsjednika Gradskog odbora bira Predsjedništvo koje, uz predsjednika, čine pet potpredsjednika, pet članova Predsjedništva, tajnik i rizničar.
- (8) Predsjedništvo Gradskog odbora HDZ-a Grada Zagreba priprema sjednice Gradskog odbora, odgovorno je za provedbu odluka i zaključaka Gradskog odbora i ovlašteno je samostalno donositi odluke o tekućim dnevopolitičkim pitanjima. Predsjedništvo je dužno na svakoj sjednici Odbora izvijestiti Odbor o svojem djelovanju između dvaju zasjedanja Odbora.

Zadaci Gradskog odbora HDZ-a Grada Zagreba

Članak 27.

- (1) Zadaci Gradskog odbora HDZ-a Grada Zagreba jesu osobito:
 - a) raspravljanje o političkim problemima i odlučivanje o političkim pitanjima u okviru svojega djela kruga,
 - b) provođenje politike HDZ-a na području Grada Zagreba,
 - c) imenovanje stalnih i privremenih pomoćnih tijela (povjerenstava) za proučavanje pojedinih pitanja,

- d) sudjelovanje u predlaganju predloženika na državnim izborima,
 - e) određivanje predloženika na izborima za tijela lokalne samouprave Grada Zagreba,
 - f) obvezno obavljanje detaljne raščlambe o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a, nakon državnih izbora i izbora za tijela lokalne samouprave Grada Zagreba, uzimajući u obzir na prijašnjim izborima postignuti uspjeh, te uspjeh svake pojedine političke stranke koja je na tim izborima imala svoje predložene,
- (2) Gradski odbor HDZ-a grada Zagreba vlastan je raspustiti područni odbor HDZ-a i donijeti odluku o održavanju izvanredne izborne skupštine.
- (3) Gradski odbor HDZ-a Grada Zagreba djeluje prema Poslovniku što ga sam donosi.

Organizacija HDZ-a u inozemstvu

Članak 28.

- (1) HDZ djeluje u inozemstvu.
- (2) Ustroj i zadaće HDZ-a u inozemstvu određuju se Pravilnikom koji na prijedlog organizacija HDZ-a u inozemstvu donosi Središnji odbor HDZ-a.

Središnja tijela HDZ-a

Članak 29.

Središnja tijela HDZ-a jesu:

1. Opći sabor HDZ-a
2. Predsjedništvo HDZ-a
3. Nacionalno vijeće HDZ-a
4. Središnji odbor HDZ-a
5. Klub zastupnika HDZ-a u Hrvatskom saboru
6. Visoki časni sud HDZ-a
7. Nadzorni odbor HDZ-a

Opći sabor HDZ-a

Članak 30.

- (1) Opći sabor HDZ-a najviše je stranačko tijelo, koje radi na redovnim i izvanrednim zasjedanjima.
- (2) Opći izborni sabor HDZ-a zasjeda svake četvrte godine, a izvještajni svake druge godine.
- (3) Opći sabor HDZ-a sastoji se od:
- a) članova središnjih tijela HDZ-a iz članka 29. stavak 2. do 7.,
 - b) zastupnika u Hrvatskom saboru koji su članovi HDZ-a,
 - c) predsjednika Vlade i njezinih članova koji su članovi HDZ-a,
 - d) izaslanika općinskih, odnosno gradskih organizacija HDZ-a, županijskih organizacija HDZ-a i organizacije HDZ-a za Grad Zagreb, koji čine najmanje 50% ukupnog sastava Općeg sabora,
 - e) izaslanika što ih izabiru organizacije HDZ-a ustrojene u inozemstvu,
 - f) predsjednika županijskih organizacija HDZ-a i 20 predsjednika organizacije HDZ-a za Grad Zagreb, župana, gradonačelnika Grada Zagreba, predsjednika

- županijskih skupština i predsjednika Gradske skupštine Grada Zagreba ako su članovi HDZ-a, kao i predsjednika klubova vijećnika županija i Grada Zagreba,
- g) izaslanika Mladeži HDZ-a,
 - h) izaslanica Zajednice žena HDZ-a "Katarina Zrinski",
 - i) izaslanika ostalih organizacijskih zajednica u sklopu HDZ-a.
- (4) Odluku o datumu održavanja redovnog ili izvanrednog sabora, o načinu određivanja i o broju izaslanika donosi Predsjedništvo stranke.
- (5) Predsjedništvo HDZ-a sazvat će Opći sabor na izvanredno zasjedanje i onda ako to zatraži 1/3 izaslanika Sabora ili natpolovičan broj županijskih organizacija HDZ-a.
- (6) Način rada i donošenje odluka na Općem saboru uređuje se Poslovníkom o radu Općeg sabora, a čiji prijedlog utvrđuje Predsjedništvo HDZ-a.
- (7) Sjednica Općeg sabora može se održati ako je nazočna većina izaslanika Općeg sabora, a pravovaljane odluke Opći sabor donosi većinom glasova nazočnih izaslanika.

Zadace Općeg sabora HDZ-a

Članak 31.

(1) Opći sabor HDZ-a:

- a) utvrđuje temeljna načela politike HDZ-a,
- b) donosi Program HDZ-a,
- c) donosi Statut HDZ-a,
- d) nakon provedenih izbora na razini države provodi raščlambu o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a uspoređujući ga s uspjehom drugih stranaka,
- e) bira i razrješuje predsjednika HDZ-a na prijedlog 400 nazočnih izaslanika; bira i razrješuje zamjenika predsjednika HDZ-a na prijedlog 300 nazočnih izaslanika. Prije pristupanja glasovanju, svi predloženici za predsjednika HDZ-a obvezni su se predstaviti Općem saboru HDZ-a. Predsjednik i zamjenik predsjednika HDZ-a izabrani su ako je za svakog od njih glasovalo više od 50% izaslanika koji su pristupili glasovanju. Ako nijedan predloženik za predsjednika ili zamjenika predsjednika nije dobio dovoljan broj glasova u prvom krugu, glasovanje se opetuje između dvojice predloženika koji su dobili najveći broj glasova i izabran je onaj predloženik koji je dobio veći broj glasova,
- f) na prijedlog 200 punopravnih izaslanika bira i razrješuje deset članova Predsjedništva HDZ-a, tako da Opći sabor bira po dva člana Predsjedništva iz ovih skupina županija:
 - Osječko-baranjska, Vukovarsko-srijemska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska, Virovitičko-podravska,
 - Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska, Varaždinska, Krapinsko-zagorska, Međimurska,
 - Grad Zagreb, Zagrebačka županija,
 - Primorsko-goranska, Istarska, Ličko-senjska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka,
 - Splitsko-dalmatinska, Zadarska, Šibensko-kninska, Dubrovačko-neretvanska.
- g) na prijedlog predsjednika HDZ-a bira i razrješuje predsjednika i članove Visokog časnog suda HDZ-a,
- h) na prijedlog predsjednika HDZ-a bira i razrješuje predsjednika i članove Nadzornog odbora HDZ-a,
- i) donosi odluku o prestanku postojanja HDZ-a.

(2) Opći sabor HDZ-a djeluje po Poslovniku što ga sam donosi.

Središnji odbor HDZ-a

Članak 32.

(1) Središnji odbor HDZ-a čine:

- a) 25 članova koje bira Sabor HDZ-a na temelju pojedinačnih predloženičkih lista koje trebaju biti podržane sa 100 potpisa izaslanika Sabora,
- b) članovi Nacionalnog vijeća HDZ-a,
- c) 23 člana, od kojih po jednog imenuje svaki županijski odbor (ukupno 20), a tri člana imenuje Gradski odbor HDZ-a Grada Zagreba,
- d) 8 predstavnika koordinacija HDZ-a u inozemstvu, sukladno Pravilniku o radu,
- e) zastupnici u Hrvatskom saboru ako su članovi HDZ-a,
- f) članovi Vlade Republike Hrvatske ako su članovi HDZ-a.
- g) župani i predsjednici županijskih skupština ako su članovi HDZ-a,
- h) ravnatelj Zaklade HDZ-a,
- i) predsjednici Zajednica HDZ-a,
- j) 3 predstavnika Mladeži HDZ-a i to: glavni tajnik MHDZ-a, predsjednik studentske organizacije MHDZ-a, predsjednik Nacionalnog odbora MHDZ-a,
- k) 3 predstavnice Zajednice žena HDZ-a "Katarina Zrinski",
- l) glavni urednik "Glasnika HDZ-a".

(2) Predsjednik HDZ-a po položaju je predsjednik Središnjeg odbora HDZ-a.

(3) Središnji odbor na prijedlog predsjednika HDZ-a bira zamjenika predsjednika Središnjeg odbora i tajnika Središnjeg odbora.

Zadaci Središnjeg odbora HDZ-a

Članak 33.

(1) Središnji odbor HDZ-a:

- a) brine se o provedbi odluka Općeg sabora,
- b) na prijedlog Predsjedništva HDZ-a raspravlja i donosi odluke o bitnim političkim pitanjima HDZ-a, kao i o svim drugim pitanjima koja izrijeком nisu stavljena u nadležnost drugih tijela,
- c) po prijedlogu Nacionalnog vijeća utvrđuje prijedlog Statuta i Programa i podnosi ga Općem saboru HDZ-a na prihvatanje,
- d) na prijedlog Predsjedništva HDZ-a određuje predizbornu i izbornu strategiju stranke,
- e) na prijedlog Predsjedništva utvrđuje izborni program stranke,
- f) nakon obavljenih izbora za državna tijela i tijela lokalne vlasti i samouprave, obavlja detaljnu raščlambu o postignutom izbornom uspjehu HDZ-a, uzimajući u obzir na prijašnjim izborima postignuti uspjeh a uspoređujući ga s uspjehom drugih stranaka,
- g) na prijedlog predsjednika HDZ-a imenuje i razrješuje glavnog tajnika i zamjenika glavnog tajnika,
- h) imenuje i razrješuje glavnog urednika, ravnatelja i Vijeće stranačkog glasila,
- i) određuje upisninu i članarinu za svaku tekuću godinu,
- j) podnosi Općem saboru izvješće o svojem radu,

- k) bira i razrješuje časne sudove prvoga stupnja,
 - l) vlastan je preinačiti pojedine odredbe Statuta ako je promjena nužna zbog zakonskih odredaba,
 - m) vlastan je, u vrijeme kada Opći sabor ne zasjeda, na prijedlog predsjednika HDZ-a, izabrati predsjednika i članove Visokog časnog suda na ispražnjena mjesta,
 - n) imenuje odbore i povjerenstva prema potrebi, određuje im sastav i zadaću,
 - o) donosi odluku o promjeni adrese sjedišta Hrvatske demokratske zajednice,
 - p) na prijedlog Predsjedništva HDZ-a utvrđuje opći etički kodeks ponašanja članova HDZ-a,
 - q) zastupa prava i dužnosti zakladnika Zaklade HDZ-a,
 - r) utvrđuje usklađenost Pravilnika o djelovanju Mladeži HDZ-a sa Statutom HDZ-a.
- (2) Središnji odbor HDZ-a djeluje prema Poslovniku što ga sam donosi.
- (3) Sjednica Središnjeg odbora može se održati ako je nazočna većina članova Središnjeg odbora, a pravovaljane odluke Središnji odbor donosi većinom glasova nazočnih.

Sazivanje Središnjeg odbora HDZ-a

Članak 34.

- (1) Središnji odbor saziva predsjednik HDZ-a i predsjedava sjednicama, u pravilu, tri puta godišnje.
- (2) Predsjednik je dužan sazvati Središnji odbor i ako to zatraži trećina članova Središnjeg odbora ili natpolovična većina županijskih odbora HDZ-a.

Predsjednik HDZ-a

Članak 35.

- (1) Predsjednik HDZ-a predstavlja i zastupa HDZ, odgovara za njegov rad, vodi politiku stranke u skladu s Programom stranke i odlukama središnjih tijela te ima pravo i dužnost provoditi sve mjere da bi u provedbi stranačke politike osigurao suradnju i odgovornost svih tijela i dužnosnika stranke.
- (2) Predsjednik HDZ-a predsjedava sjednicama Predsjedništva HDZ-a i Središnjeg odbora HDZ-a i brine se za provedbu njihovih odluka.
- (3) Predsjednik HDZ-a vlastan je sudjelovati na sjednicama ogranaka, općinskih, gradskih i županijskih odbora sa savjetodavnim pravom.
- (4) Predsjednik HDZ-a pisanom odlukom određuje zamjenika, jednog od članova Predsjedništva ili glavnog tajnika da u njegovo ime zastupa Stranku u vezi s pojedinim pitanjem. Zamjenik predsjednika obavlja poslove za koje ga ovlasti predsjednik HDZ-a.
- (5) Predsjednik HDZ-a predlaže imenovanje i razrješenje glavnog tajnika i zamjenika glavnog tajnika.
- (6) U slučaju izočnosti ili spriječenosti predsjednika HDZ-a, zamjenjuje ga zamjenik.
- (7) U slučaju smrti predsjednika HDZ-a ili njegove trajne spriječenosti (okolnosti koje utvrđuje Središnji odbor na prijedlog Predsjedništva HDZ-a), u roku do 30 dana održat će se izvanredni Opći sabor na kojem će se izabrati predsjednik HDZ-a.

Predsjedništvo HDZ-a

Članak 36.

- (1) Predsjedništvo HDZ-a čine:
 - a) predsjednik,
 - b) zamjenik predsjednika,
 - c) deset članova Predsjedništva,
 - d) predsjednik Republike Hrvatske (ako je član HDZ-a),
 - e) predsjednik Hrvatskog sabora (ako je član HDZ-a),
 - f) predsjednik Vlade RH (ako je član HDZ-a),
 - g) glavni tajnik HDZ-a,
 - h) predsjednik Kluba zastupnika HDZ-a u Hrvatskom saboru,
 - i) predsjednik Mladeži HDZ-a,
 - j) predsjednica Zajednice žena HDZ-a "Katarina Zrinski",
 - k) međunarodni tajnik HDZ-a.
- (2) Rizničar i glasnogovornik sudjeluju u radu Predsjedništva, bez prava odlučivanja.
- (3) U radu Predsjedništva, po potrebi, sudjeluju i druge osobe, bez prava odlučivanja.

Zadace Predsjedništva HDZ-a

Članak 37.

- (1) Predsjedništvo HDZ-a:
 - a) provodi odluke Općeg sabora HDZ-a, raspravlja i odlučuje o bitnim političkim pitanjima, osim o onima koja su u djelokrugu Općeg sabora, Nacionalnog vijeća i Središnjeg odbora, te o svim drugim pitanjima koje nisu stavljena u djelokrug drugih tijela HDZ-a,
 - b) predlaže Središnjem odboru i Nacionalnom vijeću odluke o bitnim političkim pitanjima HDZ-a,
 - c) predlaže Središnjem odboru predizbornu i izbornu strategiju stranke,
 - d) raspravlja i odlučuje o tekućim dnevopolitičkim pitanjima i vodi materijalno-financijsko poslovanje stranke,
 - e) prihvaća financijski plan i zaključni račun,
 - f) imenuje odbore i povjerenstva prema potrebi, određuje im sastav i zadace,
 - g) na prijedlog predsjednika HDZ-a imenuje i razrješuje rizničara HDZ-a,
 - h) na prijedlog predsjednika HDZ-a imenuje i razrješuje glasnogovornika HDZ-a,
 - i) na prijedlog glavnog tajnika imenuje tajnike za pojedine grupe poslova,
 - j) daje suglasnost za pokretanje stegovnog postupka protiv članova središnjih tijela HDZ-a te državnih dužnosnika iz redova HDZ-a,
 - k) utvrđuje kandidate stranke na državnim izborima,
 - l) odlučuje o žalbi na odluku Nacionalnog vijeća o raspuštanju županijskog odbora ili Gradskog odbora HDZ-a Grada Zagreba.
- (2) Predsjedništvo HDZ-a djeluje prema Poslovniku što ga samo donosi.
- (3) Sjednica Predsjedništva može se održati ako je nazočna većina članova Predsjedništva, a pravovaljane odluke Predsjedništvo donosi većinom glasova nazočnih članova, ukoliko ovim Statutom nije drukčije određeno.

Nacionalno vijeće HDZ-a

Članak 37 a.

- (1) Nacionalno vijeće HDZ-a čine: Predsjedništvo HDZ-a, predsjednici županijskih odbora HDZ-a i predsjednik HDZ-a Grada Zagreba, te tri do pet predstavnika koordinacija HDZ-a iz inozemstva.
- (2) Nacionalno vijeće saziva predsjednik HDZ-a i njime predsjedava radi usklađivanja rada središnjih tijela HDZ-a, u pravilu, šest puta godišnje.
- (3) Nacionalno vijeće, osim zadaće iz stavka 2. ovog članka:
 - a) donosi odluku o raspuštanju županijskih organizacija HDZ-a i organizacije HDZ-a Grada Zagreba i organizacija HDZ-a u inozemstvu, kao i odluku o održavanju izvanrednih skupština tih organizacija,
 - b) donosi odluku o održavanju redovnih ili izvanrednih prijevremenih unutarstranačkih izbora,
 - c) donosi Pravilnik o dodjeli priznanja HDZ-a i Pravilnik o djelovanju HDZ-a u iseljeništvu,
 - d) imenuje odbore i povjerenstva prema potrebi, određuje im sastav i zadaće,
 - e) utvrđuje prijedlog Statuta HDZ-a ili izmjena i dopuna Statuta HDZ-a i upućuje ga Središnjem odboru.
- (4) Nacionalno vijeće djeluje prema Poslovniku koji samo donosi.

Glavni tajnik HDZ-a

Članak 38.

- (1) Glavni tajnik HDZ-a:
 - a) pomaže predsjedniku HDZ-a pri ispunjavanju njegovih zadaća i sve djelatnosti izvršava u dogovoru s predsjednikom,
 - b) sudjeluje u pripremi i radu središnjih tijela stranke te priprema i osigurava organizacijske, materijalne i tehničke uvjete za njihov rad,
 - c) provodi odluke središnjih tijela stranke, aktivno surađujući sa županijskim odborima HDZ-a, odnosno s Gradskim odborom HDZ-a Grada Zagreba, i usklađuje njihov rad,
 - d) vlastan je sudjelovati na sjednicama ogranaka, općinskih, gradskih i županijskih odbora sa savjetodavnim pravom,
 - e) odlučuje o administrativnim pitanjima i pitanjima namještenika HDZ-a,
 - f) predlaže Predsjedništvu HDZ-a imenovanje tajnika za pojedine grupe poslova.
- (2) Glavni je tajnik po položaju član Predsjedništva HDZ-a.

Savjetodavno vijeće HDZ-a

Članak 39.

- (1) Savjetodavno vijeće HDZ-a tvore osobito zaslužni, ugledniji i viđeniji članovi HDZ-a koji nisu članovi središnjih tijela HDZ-a. Njih na prijedlog Predsjedništva HDZ-a bira Središnji odbor HDZ-a. To je neformalno tijelo HDZ-a.
- (2) Savjetodavno vijeće saziva i predsjedava mu predsjednik HDZ-a. Vijeće raspravlja o stanju stranke ili o najvažnijim temama za državu. Vijeće ne donosi nikakve

obvezujuće odluke ni za jedno tijelo HDZ-a, ali ideje, prijedloge i sugestije iznesene na sjednici Savjetodavnog vijeća upućuje Predsjedništvu HDZ-a.

- (3) Tijela nižih razina mogu imati svoja savjetodavna vijeća sastavljena sukladno točkama 1. i 2. ovoga članka. Njih na prijedlog predsjedništva odgovarajuće razine stranačke organizacije bira odbor HDZ-a dotične razine. To vijeće saziva po potrebi i predsjednik mu predsjednik HDZ-a dotične razine.

Odnosi između tijela HDZ-a

Članak 40.

- (1) Sva tijela HDZ-a, na svim razinama, samostalno obavljaju poslove u svojem djelokrugu i nadležnosti, sukladno načelu supsidijarnosti.
- (2) Iznimno, viša tijela imaju pravo izdavati obvezne upute i poduzimati druge mjere kojima se usmjerava rad nižih tijela u okviru djelokruga nižih tijela, ako niže tijelo ne može samostalno i odgovorno to činiti.
- (3) Sve organizacije i tijela HDZ-a obvezno provode odluke viših tijela u okvirima djelokruga tih, viših tijela.
- (4) Organizacije i tijela HDZ-a ovlašteni su nastupati u pravnome prometu u granicama svojih poslova i dužnosti, a u skladu s odgovarajućim odlukama Predsjedništva HDZ-a, te u tu svrhu mogu imati zaseban podračun i pečat.

IV. ČASNI SUDOVI HDZ-a

Opća odredba

Članak 41.

- (1) Časni sudovi jesu tijela HDZ-a koja odlučuju o povredama prava i obveza članova HDZ-a.
- (2) Časni sudovi jesu: časni sudovi prvoga stupnja i Visoki časni sud HDZ-a.
- (3) Časni sudovi u suđenju su neovisni, a postupaju samo po zahtjevu tijela ovlaštenih za pokretanje postupka.
- (4) Članovi časnih sudova ne smiju biti članovima kojega drugog tijela HDZ-a iste razine.
- (5) Mandat članova časnih sudova traje dvije godine i mogu biti ponovo birani.
- (6) Časni sudovi i njihovi članovi ne mogu pokretati stegovne postupke.

Ustanovljivanje časnih sudova prvoga stupnja

Članak 42.

- (1) Časni sudovi prvoga stupnja ustanovljuju se za županijske organizacije HDZ-a te za organizaciju HDZ-a Grada Zagreba.
- (2) Časne sudove prvoga stupnja imenuje Središnji odbor HDZ-a.
- (3) Časni sud prvoga stupnja sastoji se od predsjednika i 4 suca.
- (4) U prvom stupnju sude časni sudovi prvoga stupnja.
- (5) Protiv odluka časnih sudova prvoga stupnja dopušten je priziv Visokom časnom sudu u roku 8 dana od dana primitka odluke.

Ustanovljivanje Visokog časnog suda HDZ-a

Članak 43.

- (1) Visoki časni sud ustanovljuje se za cijelo područje djelovanja HDZ-a.
- (2) Visoki časni sud bira Opći sabor HDZ-a na prijedlog predsjednika HDZ-a.
- (3) Visoki časni sud HDZ-a sastoji se od predsjednika i 6 visokih sudaca.
- (4) Visoki časni sud odlučuje o prizivima protiv odluka časnih sudova prvoga stupnja.
- (5) Visoki časni sud vlastan je po prizivu pobijanu presudu potvrditi, promijeniti ili ukinuti i vratiti na ponovnu raspravu i odlučivanje.
- (6) Za slučaj vođenja postupka protiv člana središnjih tijela HDZ-a, u prvom stupnju sudi Visoki časni sud HDZ-a.
- (7) Za slučaj iz stavka (6) priziv se podnosi Predsjedništvu HDZ-a u roku od 8 dana od primitka odluke, a Predsjedništvo je vlasno pobijenu odluku potvrditi, promijeniti ili ukinuti i vratiti na ponovnu raspravu i odlučivanje.
- (8) Ako se vodi postupak protiv člana Predsjedništva HDZ-a, dotični član Predsjedništva ne može sudjelovati pri donošenju odluke. Ako je priziv podnio član Predsjedništva, ne može sudjelovati u radu u svojem predmetu.

Stegovne mjere

Članak 44.

- (1) U odlučivanju o pravima i obvezama članova HDZ-a časni sudovi odlukom izriču stegovne mjere.
- (2) Stegovne su mjere:
 - a) ukor,
 - b) oduzimanje dužnosti u stranci,
 - c) uvjetno isključenje,
 - d) bezuvjetno isključenje.
- (3) Ukori se izriče članu HDZ-a za lakšu povredu članskih obveza.
- (4) Oduzimanje dužnosti u stranci može se izreći članu HDZ-a za opetovano činjenje lakših povreda članskih obveza. Takva se mjera izriče obvezno pri izricanju uvjetnog isključenja.
- (5) Uvjetno isključenje i bezuvjetno isključenje izriče se članu HDZ-a za težu povredu članske obveze.
- (6) Kad je zbog teže povrede članskih obveza pokrenut postupak pred časnim sudom po prijedlogu ovlaštenoga tijela, dotičnom članu miruju članska prava.

Teže povrede obveza člana HDZ-a

Članak 45.

- (1) Težom povredom obveza člana smatra se svako njegovo postupanje koje je uzrokovalo ili je moglo uzrokovati teže posljedice za ugled i interese stranke, ili štetu, a i kad bitno krši Statut HDZ-a, ili djeluje u suprotnosti s Programom HDZ-a, ili se ponaša suprotno načelima i ustroju HDZ-a, ili pak grubo krši etički kodeks ponašanja članova HDZ-a.

Sastav sudova i način odlučivanja

Članak 46.

- (1) Časni sudovi sude u vijeću, a odluke donose većinom glasova članova vijeća.
- (2) Vijeće časnog suda prvoga stupnja sastoji se od predsjednika suda i najmanje dvaju sudaca.
- (3) Umjesto predsjednika može nastupiti sudac kojega predsjednik odredi da ga zamjenjuje ako on ne prisustvuje suđenju.
- (4) Vijeće Visokoga časnoga suda sastoji se od predsjednika i najmanje četvorice visokih sudaca.
- (5) Umjesto predsjednika Visokoga časnoga suda može nastupiti visoki sudac kojega predsjednik odredi da ga zamjenjuje ako on ne prisustvuje suđenju.

Mjesna nadležnost

Članak 47.

- (1) Mjesna nadležnost časnoga suda ravna se prema pripadnosti člana protiv kojeg se pokreće postupak u njegovoj županijskoj organizaciji HDZ-a, odnosno u organizaciji HDZ-a za Grad Zagreb.
- (2) Sukobe mjesne nadležnosti časnih sudova prvoga stupnja HDZ-a rješava Visoki časni sud HDZ-a.
- (3) Visoki časni sud HDZ-a vlastan je na prijedlog stranaka odrediti da u pojedinom predmetu postupa drugi časni sud prvoga stupnja ako to pridonosi pravilnom rješavanju problema.

Postupak

Članak 48.

- (1) Postupak pred časnim sudom vlasni su pokrenuti:
 - a) svako središnje tijelo HDZ-a protiv svakoga člana,
 - b) ostala tijela HDZ-a, ali samo protiv onih članova kojima je to tijelo nadležno.
- (2) Svaki član HDZ-a može podnijeti prijedlog tijelu HDZ-a da se pokrene postupak.
- (3) Protiv članova središnjih tijela HDZ-a ne može se pokrenuti postupak bez odobrenja Predsjedništva HDZ-a, a u slučaju kad se odobri pokretanje postupka, u prvom stupnju sudi Visoki časni sud HDZ-a.
- (4) Član stranke protiv kojega je postupak pokrenut i tijelo HDZ-a koje je postupak pokrenulo imaju položaj stranaka u postupku.
- (5) Sud utvrđuje samo one činjenice što su ih stranke iznijele i izvodi samo one dokaze što su ih stranke predložile. Teret dokazivanja određenih činjenica pada na stranku koja ih je iznijela.
- (6) Časni sudovi, kada sude u prvom stupnju moraju postupak provesti onim načinom koji omogućuje izricanje odluke već na prvom ročištu.
- (7) Središnji odbor propisuje postupovnik za stranački časni sud, s tim da se shodno primjenjuju načela kaznenog postupka.

V. NADZORNA TIJELA

Opća odredba

Članak 49.

- (1) Nadzorna tijela HDZ-a ustrojavaju se u obliku nadzornih odbora. Nadzorna tijela HDZ-a imaju dužnost i ovlaštenje nadzirati materijalno-financijsko poslovanje tijela i organizacija HDZ-a.
- (2) U nadzorni odbor ne smiju biti birani članovi tijela HDZ-a iste razine.

Nadzorni odbor

Članak 50.

- (1) Nadzorni odbor HDZ-a nadzire zakonitost materijalno-financijskog poslovanja HDZ-a te vođenje ukupnog arhiva HDZ-a (zapisnici i sl.) i o tome podnosi izvješće za cijelo mandatno razdoblje Općem saboru, a za svaku godinu Središnjem odboru HDZ-a.
- (2) Nadzorni odbor HDZ-a vlastan je nadzirati i materijalno-financijsko poslovanje svih ostalih organizacijskih oblika u HDZ-u.
- (3) Nadzorni odbor HDZ-a sastoji se od 5 do 7 članova.
- (4) Predsjednika i članove Nadzornog odbora bira i razrješuje Opći sabor HDZ-a.

Nadzorni odbori organizacija HDZ-a

Članak 51.

- (1) Općinske, područne, gradske i županijske organizacije, te organizacija HDZ-a za Grad Zagreb ustrojavaju svoj nadzorni odbor.
- (2) Nadzorni odbori organizacija HDZ-a nadziru materijalno-financijsko poslovanje svoje organizacije HDZ-a i vođenje ukupnog arhiva organizacije (zapisnici i sl.) te o tome za svaku kalendarsku godinu podnose izvješće odboru organizacije HDZ-a.
- (3) Nadzorni se odbori sastoje od predsjednika i 2 do 4 člana.
- (4) Članove nadzornog odbora bira izborna skupština odnosnih organizacija.

VI. ZASEBNI NAČIN ORGANIZIRANJA I DJELOVANJA U HDZ-u

Organizacija mladeži HDZ-a

Članak 52.

- (1) U sastavu HDZ-a ustanovljena je zajednica mladeži HDZ-a kao zasebna organizacijska cjelina.
- (2) Zajednica mladeži HDZ-a ima naziv Mladež HDZ-a, sa sjedištem u Zagrebu.
- (3) Mladež HDZ-a djeluje u Hrvatskoj, a može se organizirati i u inozemstvu.
- (4) Mladež HDZ-a može ustanovljivati podružnice kao oblike svojega djelovanja.

- (5) Mladeži HDZ-a osigurava se zastupljenost u tijelima HDZ-a. Predsjednici organizacija Mladeži HDZ-a po položaju ulaze u sastav vodstva organizacija HDZ-a iste razine (odbora i predsjedništva).
- (6) Konvencija Mladeži HDZ-a donosi pravilnik o djelovanju Mladeži HDZ-a, koji mora biti usklađen s ovim Statutom.

Klub zastupnika HDZ-a

Članak 53.

- (1) Zastupnici, članovi HDZ-a u Hrvatskom saboru ustanovljuju Klub zastupnika HDZ-a.
- (2) Klub zastupnika HDZ-a u Hrvatskom saboru u okviru Programa HDZ-a i odluka središnjih tijela HDZ-a zauzima stajališta o prijedlozima zakona i drugih odluka iz djelokruga Hrvatskoga sabora.
- (3) Klub zastupnika HDZ-a na prijedlog Predsjedništva HDZ-a utvrđuje i predlaže kandidate za predsjednike i potpredsjednike saborskih tijela.
- (4) Na prijedlog Predsjedništva HDZ-a Klub zastupnika bira i razrješuje predsjednika i potpredsjednike Kluba.
- (5) Predsjednik Kluba predstavlja i zastupa Klub zastupnika.
- (6) Klub zastupnika donosi Poslovnik o svojem radu.

Klubovi vijećnika HDZ-a

Članak 54.

- (1) Vijećnici članovi HDZ-a ustanovljuju u skupštini jedinice lokalne samouprave klub vijećnika HDZ-a, koji donose Poslovnik o radu.
- (2) Članovi kluba vijećnika HDZ-a biraju između sebe predsjednika i tijela kluba.

Zajednice HDZ-a

Članak 55.

- (1) Radi sveobuhvatnog razmatranja svih područja društvenog života, rješavanja specifičnih problema i promicanja programa HDZ-a, u sastavu HDZ-a ustanovljuju se zajednice kao zasebne organizacijske cjeline:
 - a) Zajednica žena "Katarina Zrinski",
 - b) Zajednica sela "Stjepan Sulimanac",
 - c) Zajednica radnika i službenika "Andrija Hebrang",
 - d) Zajednica umirovljenika,
 - e) Akademska zajednica "Dr. Ante Starčević",
 - f) Zajednica obrtnika "Hrvatski radiša",
 - g) Zajednica branitelja - "Gojko Šušak",
 - h) Zajednica Klub utemeljitelja HDZ-a "Dr. Franjo Tuđman".
- (2) Središnji odbor HDZ-a može donijeti odluku i o ustanovljavanju drugih zajednica kao zasebnih organizacijskih cjelina unutar HDZ-a.
- (3) Pravilnik o ustroju i djelovanju zajednica donosi Središnji odbor HDZ-a.
- (4) Predsjednik zajednice bira se na skupštini zajednice sukladno Pravilniku o ustroju i djelovanju.

VII. NAČIN IZBORA I TRAJANJE MANDATA

Način izbora za tijela HDZ-a

Članak 56.

- (1) Izbori za sva tijela i dužnosnike HDZ-a obavljaju se tajnim glasovanjem.
- (2) Sva tijela HDZ-a po potrebi mogu dopuniti (kooptirati) broj svojih članova do najviše četvrtine izabranoga broja, u pravilu, radi ravnomjerne teritorijalne zastupljenosti svih područja na kojem dotična organizacija HDZ-a djeluje, ili važnih političkih potreba nužnih za djelotvorno funkcioniranje pojedinog tijela stranke.
- (3) Postupak izbora svih tijela i dužnosnika HDZ-a, osim onih utvrđenih Statutom HDZ-a, pobliže se uređuje Propisnikom koji donosi Nacionalno vijeće HDZ-a.

Trajanje mandata

Članak 57.

- (1) Tijela i dužnosnici HDZ-a biraju se na vrijeme od četiri godine.
- (2) Tijela i dužnosnike HDZ-a može opozvati tijelo koje ih je izabralo i prije isteka mandata ako ne izvršavaju povjerene zadaće.
- (3) U slučaju smrti, podnošenja ostavke ili prestanka članstva predsjednika temeljnog, općinskog, područnog, gradskog, županijskog ili predsjednika HDZ-a grada Zagreba, dotični odbor bira novoga predsjednika tog tijela.
- (4) U vrijeme trajanja mandata naknadno izabranoga člana ubraja se i vrijeme člana umjesto kojeg je izabran.
- (5) Prestankom mandata tijela HDZ-a prestaje i mandat njegovih članova.

VIII. PREDLAGANJE ZA IZBORE

Postupak predlaganja

Članak 58.

Postupak za predlaganje na državnim izborima te izborima za tijela lokalne uprave i samouprave provodi se sukladno odredbama Statuta HDZ-a, a obvezatne upute donosi Predsjedništvo HDZ-a.

IX. FINANCIRANJE I SREDSTVA ZA RAD

Opća odredba

Članak 59.

- (1) HDZ je politička stranka, a posluje kao neprofitna udruga čija sredstva služe isključivo ostvarivanju njezinih političkih ciljeva.

- (2) Na prijedlog Predsjedništva HDZ-a, Središnji odbor donosi Financijski statut kojime se reguliraju sva pitanja vezana uz stranačke financije.
- (3) Financijsko poslovanje HDZ-a propisuje Predsjedništvo HDZ-a, uz uvjet da osigura zakonitost te javnost prikazivanja podrijetla i namjene sredstava tijekom svake kalendarske godine.
- (4) Neposredne poslove glede financiranja i ostaloga financijskog poslovanja vodi rizničar HDZ-a koji sudjeluje u radu Predsjedništva HDZ-a.

Rizničar

Članak 60.

- (1) Rizničar mora voditi brigu o redovnom ubiranju članarine, o pravovremenom donošenju proračuna te o pridržavanju istogaa, o štedljivom upravljanju sredstvima.
- (2) Sva prava i obveze rizničara preciznije se razrađuju Financijskim statutom HDZ-a.

Sredstva za rad

Članak 61.

- (1) Prihodi HDZ-a jesu:
 - a) prihodi od članarine,
 - b) prihodi od darova i sličnih davanja,
 - c) prihodi ostvareni poslovanjem poduzeća kojih je HDZ vlasnik,
 - d) prihodi namaknuti izdavaštvom i prodajom promidžbenog materijala,
 - e) prihodi od stranačkih priredbi,
 - f) prihodi od naknada iz državnoga proračuna i proračuna jedinica lokalne samouprave,
 - g) ostali prihodi.

Imovina HDZ-a u slučaju prestanka postojanja stranke

Članak 62.

- (1) U slučaju prestanka postojanja HDZ-a, njegova imovina pripada Republici Hrvatskoj.

X. PRESTANAK HDZ-a

Prestanak HDZ-a vlastitom odlukom

Članak 63.

- (1) HDZ prestaje postojati odlukom Općeg sabora HDZ-a.
- (2) Odluka o prestajanju valjana je samo ako se donese većinom od 3/4 ukupnoga broja punopravnih članova Općeg sabora.

XI. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 64.

- (1) Izbor sastava središnjih tijela za koja je nadležan Opći sabor provest će se na IX. Općem saboru HDZ-a.
- (2) Ostala tijela stranke nastaviti će raditi do kraja mandata.
- (3) Odredba članka 57. stavak 1. primjenjuje se za zasjedanje IX Općeg sabora HDZ-a.

Postupanje u izvanrednim prilikama

Članak 65.

- (1) U ratu ovlasti središnjih tijela preuzimaju Predsjednik i Predsjedništvo HDZ-a.
- (2) Ovlasti prema odredbama stavka (1) traju najkasnije do dana prestanka rata, te se o svim odlukama moraju obavijestiti ona tijela iz čijeg su djelokruga odluke donesene.

Redakcija i izvorno tumačenje

Članak 66.

- (1) Nacionalno vijeće vlasno je obaviti redakciju teksta Statuta prihvaćenog na Općem saboru.
- (2) Ovaj su Statut vlasni izvorno tumačiti Opći sabor HDZ-a, a Nacionalno vijeće kada Opći sabor ne zasjeda.

Objavljivanje

Članak 67.

Ovaj Statut objavit će se u stranačkom glasilu.

Stupanje na snagu

Članak 68.

Ovaj Statut stupa na snagu danom donošenja.

dr. sc. Ivo Sanader

Predsjednik
Hrvatske demokratske zajednice